

Dr hab. Marek Mączyński, prof. UJ
Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Jagielloński

RECENZJA
w postępowaniu habilitacyjnym
Pana dra Radosława Mędrzyckiego

1. Podstawa prawna

Niniejsza recenzja została sporządzona w związku z uchwałą Prezydium Rady Doskonałości naukowej z dnia 26 września 2022 roku w sprawie zmiany członka komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr. Radosławowi Mędrzyckiemu w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne, która działając na podstawie art. 221 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2021 poz. 478 ze zm.) wyznaczyło mi funkcję na recenzenta w przedmiotowym postępowaniu o czym zostałem poinformowany pismem z dnia 11 października 2022 r. (L.dz. 8/2022) podpisanym przez Przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauki Prawne UKSW, Pana dr hab. Artura Kotowskiego, prof. UKSW.

W związku z powyższym zgodnie z art. 221 ust. 8 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce recenzja niniejsza jest oceną, czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ww. ustawy.

2. Ocena osiągnięcia naukowego, stanowiącego wkład w rozwój dyscypliny naukowej

a. Uwagi wstępne

Pan doktor Radosław Mędrzycki, we wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego przedstawił jako swoje osiągnięcie naukowe monografię pt. „Zasada solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego”, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2021.

Ocena przedstawionego osiągnięcia naukowego zawiera w szczególności takie elementy jak: temat pracy, cel i podstawowe cele pracy, wykorzystane metody badawcze, strukturę i objętość rozprawy, ogólną ocenę merytoryczną o oraz ocenę strony formalno-redakcyjnej i edytorskiej oraz wykorzystany w pracy materiał źródłowy. Obejmuje też ocenę oryginalności pracy i ocenę wkładu jej Autora w rozwój dyscypliny naukowej

b. Ocena opracowania wskazanego jako główne osiągnięcie naukowe Habilitanta.

b1. Temat i cel opracowania

Monografia Pana dra Radosława Mędrzyckiego, którą przedstawił we wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego jako swoje osiągnięcie naukowe, jest z jednej strony normatywną analizą solidarności w prawie samorządu terytorialnego, a z drugiej strony próbą ustalenia w jaki sposób zasada solidarności społecznej jest realizowana praktyce oraz jakie jej wzorce regulacyjne są używane w prawie samorządu terytorialnego. Ponadto w zakresie wskazania znaczenia solidarności społecznej jako istotnego, a niekiedy wręcz kluczowego, elementu współczesnego prawa samorządu terytorialnego, praca jest w istocie próbą stworzenia i zaprezentowania autorskiej koncepcji roli solidarności

społecznej jako prawnego uzasadnienia poszerzania zadań publicznych samorządu terytorialnego. Dlatego też główną hipotezą pracy jest twierdzenie Autora, że solidarność społeczna jest istotnym elementem współczesnego prawa samorządu terytorialnego i wpływa na przekształcenia tego prawa oraz założenie, że we współczesnym prawie samorządu terytorialnego solidarność społeczna staje się istotnym punktem odniesienia w procesie konstrukcji norm tego prawa. Nie ogranicza się przy tym prawa samorządu terytorialnego jedynie do norm prawa ustrojowego, ale pojmuje go w sposób szeroki, systemowy, agregujący w sobie również ustawowe akty dotyczące: finansów jednostek samorządu terytorialnego, mienia komunalnego, gospodarki komunalnej, prawa pracy w samorządzie terytorialnym, prawa wyborczego, gmin o specjalnym statusie, stowarzyszeń i zrzeszeń samorządowych, również w wymiarze międzynarodowym oraz zaliczający do niego przepisy formułowane również w aktach o charakterze wewnętrznym, a nawet – ujmując sprawę wyjątkowo szeroko – akty planowania. Wskazuje więc na wielość źródeł tego prawa jak też na ich związanie swoiście interpretowanym interesem publicznym obejmującym zarówno interes wspólnoty lokalnej (interes lokalny) jak i interes ogólnokrajowy (interes państwowy). Stąd też przy omawianiu tych zagadnień i powiązanych z nimi problemów Autor posługuje się w rozprawie pojęciami normatywizacji, ewentualnie normatywizacji wartości, a nie jurydyzacji, co z resztą w sposób wyczerpujący uzasadnia w rozdziale zatytułowanym „Zagadnienia wprowadzające”. W tym miejscu Autor precyzyjnie wskazuje nie tylko cele badawcze, ale też umiejętnie formułuje hipotezy i pytania badawcze.

Wybór tematu należy uznać za bardzo trafny. Zarówno w ustrojowym, jak i systemowo, rozumianym prawie samorządu terytorialnego rola solidarności, pojmowanej zarówno jako zasada jak i wartość, nie ulega bowiem wątpliwości. Można powiedzieć, że stanowi wręcz immanentną cechę samorządu terytorialnego, także jako podstawowego podmiotu zdecentralizowanego administracji publicznej. Stąd też wynika doniosłość tak teoretyczna, jak też praktyczna recenzowanego opracowania. Zawiera ono bowiem pogłębione

analizy znaczenia solidarności społecznej w kreowaniu rozwiązań prawnie warunkujących i determinujących funkcjonowanie współczesnego samorządu terytorialnego. Jest to tym bardziej istotne, iż doświadczenie wyływające z już ponad trzech dekad funkcjonowania restytuowanego samorządu terytorialnego w Polsce wskazuje w sposób jednoznaczny, że idea samorządności trafiała na podatny grunt oczekiwań społeczności lokalnych dążących do samostanowienia o sprawach bezpośrednio ich dotyczących, także w myśl lokalnie rozumianej bądź lokalnie interpretowanej zasady solidarności. Miarą sukcesu szeroko rozumianego samorządu terytorialnego jest okoliczność, że obecnie trudno sobie wyobrazić sprawne funkcjonowanie państwa bez samorządu terytorialnego. Jednocześnie rozwój stosunków społecznych rodzi nowe wyzwania, zarówno dla ustawodawcy jak i dla samych samorządów terytorialnych. Podobnie jak rodzi pytania o miejsce i rolę samorządu terytorialnego w organizacji i funkcjonowaniu demokratycznego państwa prawnego, nie tylko współcześnie, ale także w przyszłości. Naturalnym są zatem pytania o potrzebę rozwijania i poszerzania zadań samorządu terytorialnego oraz ich uzasadnienie (w tym wywodzone także z zasady solidarności społecznej), na które usiłuje między innymi znaleźć odpowiedź dr Radosław Mędrzycki w swoim opracowaniu. Tym samym, również z tego powodu podjęcie przez Autora przedmiotowej problematyki uznać należy za wybór trafny i wartościowy.

b2. Metody badawcze.

Swoje badania Autor oparł przede wszystkim na klasycznej metodzie dogmatycznej (dogmatycznoprawnej), a uzupełniając na metodach aksjologicznej oraz teoretycznoprawną. Autor informuje o tym w różnych miejscach recenzowanej pracy, ale przed wszystkim w rozdziale 1. „Zagadnienia wprowadzające”.

Przez wzgląd na specyfikę podjętego tematu i charakter recenzowanego opracowania wybór ten należy uznać za trafny i uzasadniony.

W mojej ocenie od strony metodologicznej praca jest o tyle oryginalna, że metody dogmatycznoprawna i teoretycznoprawna są tutaj dość ściśle powiązane z metodą aksjologiczną.

Zasługuje to na jak najbardziej pozytywną ocenę tym bardziej, że tytuł pracy, będący rzeczywistym odzwierciedleniem jej zawartości, nie tylko świadczy o dogmatycznym charakterze recenzowanego dzieła, ale również nie wyklucza pierwiastków teoretycznych, które niezwykle często pojawiają na tle analizowanych przez Habilitanta regulacji prawnych, z niewątpliwym pożytkiem dla prowadzonych rozważań naukowych, wysnuwanych wniosków i ich konceptualizacji. Wywodzonych również z aksjologii prawa. W efekcie refleksje poczynione w opracowaniu znacząco wpisują się w dyskusję na temat miejsca i roli zasady solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego, zaś sama recenzowana monografia stanowi w konsekwencji bez wątpliwości istotny głos w tej dyskusji.

b3. Struktura wewnętrzna opracowania.

Kompozycja monografii Pana dra Radosława Mędrzyckiego jest stosunkowo i jasna i zrozumiała. Praca została zbudowana w ten sposób, że Autor wyodrębnił najważniejsze zagadnienia (problemy) związane z rozumieniem zasady solidarności społecznej w prawie oraz implikacje wynikające z funkcjonowania tej zasady jako zasady konstytucyjnej, zasady ustrojowej samorządu terytorialnego oraz zasady w prawie materialnym samorządu terytorialnego. W efekcie praca liczy 356 stron i składa się z pięciu rozdziałów oraz zakończenia i wniosków, które zostały uzupełnione wykazami skrótów, bibliografii i orzecznictwa.

Od strony formalnej praca może – w mojej ocenie - imponować nie tylko swoją obszernością, ale także przyjętą w jej konstruowaniu strukturą. Oceniana praca jest bowiem bardzo dobrze ustrukturyzowana. Podzielona jest nie tylko na rozdziały, ale także na podrozdziały oraz punkty i podpunkty podrozdziałów.

Podział ten jest z jednej strony uzasadniony logiką prowadzonego wywodu, a z drugiej strony narzuca niejako Autorowi niezwykle analityczne i usystematyzowane podejście do problemu poddanego naukowemu badaniu.

Dzięki temu można też uznać, że Habilitant przedstawił zagadnienie obrane za przedmiot dociekań naukowych w sposób wyczerpujący i kompleksowy. Recenzowana monografia zawiera bowiem kluczowe elementy związane z podjętym tematem wraz należyтым odniesieniem się do sygnalizowanych problemów z nim związanych. Układ pracy jest prawidłowy a wewnętrzny podział treści jest merytorycznie uzasadniony. Poszczególne fragmenty wzajemnie się uzupełniają oraz tworzą spójną i logiczną całość. Skutkiem tego stanu rzeczy jest też precyzja i jasność wywodu.

W mojej ocenie pewnym mankamentem opracowania jest natomiast brak wątków komparatystycznych oraz fakt prawie całkowitego wyłączenia z zakresu opracowania obszaru oddziaływania prawa unijnego na prawo samorządu terytorialnego, pomimo że w różnych miejscach opracowania sam Autor wskazuje, iż solidarność społeczna jest istotnym elementem kultury prawnej demokratycznych państw europejskich, oraz że w politycznej rzeczywistości nie znajdziemy niemal żadnej instytucji polityki społecznej – czy to na gruncie krajowym, czy zwłaszcza w Unii Europejskiej – która nie byłaby inspirowana ideą solidaryzmu. Również z perspektywy - bez wątpienia wdrażanej w Rzeczypospolitej Polskiej, zwłaszcza od momentu akcesji do Unii Europejskiej - koncepcji wielopoziomowego współrzędzenia publicznego (multi-level governance), ze szczególnym uwzględnieniem roli samorządów terytorialnych jako formy decentralizacji administracji publicznej, takie „wyrzucenie poza nawias” oddziaływania prawa unijnego na polskie prawo samorządu terytorialnego a także na procesy decentralizacji (w szczególności decentralizacji zadań publicznych) nie wydaje się być w pełni przekonujące. Zwłaszcza jeśli rozumieć samorząd terytorialny (jak prof. Irena Lipowicz) jako „zinstytucjonalizowaną różnorodność”.

b4. Merytoryczna ocena opracowania wskazanego przez habilitanta osiągnięcie naukowe.

Przedmiotem pracy jest analiza oddziaływania zasady solidarności społecznej na prawo samorządu terytorialnego w Polsce, w szczególności pod kątem weryfikacji hipotezy badawczej, zgodnie z którą solidarność społeczna jest istotnym elementem współczesnego prawa samorządu terytorialnego i wywiera wpływ na przekształcenia tego prawa, oraz wykazania, że będąca przedmiotem badań zasada solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego przejawia się w głównej mierze w implementacji treści tej zasady do przepisów prawa pozytywnego. Dlatego też podstawą rozważań Autora są normy powszechnie obowiązującego prawa ustrojowego i materialnego dotyczące samorządu terytorialnego analizowane z wykorzystaniem metod badawczych opisanych wcześniej. Takie podejście pozwoliło Autorowi precyzyjnie wskazać nie tylko cele badawcze, ale też sformułować liczne i wartościowe, tak z naukowego jak i praktycznego punktu widzenia, pytania badawcze. Spośród kilkunastu pytań badawczych kluczowe znaczenie mają pytania o to jak należy postrzegać rolę i znaczenie zasady solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego oraz w jakim zakresie jest ta zasada prawnie, a przede wszystkim konstytucyjnie, determinowana. Poszukując odpowiedzi na te, i inne, pytania badawcze Habilitant w istocie rekonstruuje w recenzowanej pracy normatywny model zasady solidarności, który w jego ujęciu jest przede wszystkim konstrukcją, poprzez którą stara się zaprezentować normy prawa pozytywnego rozproszone w aktach normatywnych różnej rangi, odwołujące się lub mogące się odwoływać do solidarności. Poszukując odpowiedzi na pytania o znaczenie solidarności i solidaryzmu analizuje również czy, i dlaczego, w świetle polskiego ustawodawstwa istnieje prawna możliwość postrzegania solidarności jako czynnika stanowiącego nieodłączny element współczesnej rzeczywistości przekształcający znacznie stosunki społeczne i prawne w różnych skalach, co finalnie prowadzi do postrzegania solidarności jako idei legitymizującej głębokie

przekształcenia publicznego prawa pozytywnego oraz czynienia z niej podstawy wielu regulacji prawnych, w szczególności zakresu prawa samorządu terytorialnego. Są to zagadnienia wiodące całej pracy, zasygnalizowane już we wstępie a następnie przewijające się na jej kartach do samego końca, aż do sformułowania wniosków i konkluzji finalnych.

Cenne przy tym jest to, że Habilitant dostrzegając samą zasadę widzi również szereg problemów wynikających z jej implementacji (transformacji w normę prawa), występujących realnie bądź mogących się uzewnętrzniać potencjalne. Stanowi do dodatkową wartość opracowania. Dlatego też uznaję, że istotą opracowania, w mojej ocenie, są rozważania nad solidarnością społeczną jako zasadą prawną jakie Autor zawarł w rozdziałach 3-5, w których w wyczerpujący odnosi się do solidarności społecznej jako zasady konstytucyjnej, jej konsekwencji w sferze ustrojowej samorządu terytorialnego oraz implikacji w prawie materialnym samorządu terytorialnego. Dzięki analizom poświęconym uwarunkowaniom konstytucyjnymi, Habilitant w ciekawy i merytorycznie uzasadniony sposób wiąże zasadę solidarności społecznej z innymi zasadami, a w szczególności z prawem do samorządu, zasadą decentralizacji, zasadą pomocniczości, zasadą samodzielności samorządu terytorialnego i zasadą zdolności do wykonywania zadań publicznych, a nawet partycypacją społeczną jako podstawą solidarnych relacji wewnątrz wspólnoty samorządowej.

Autor już w rozdziale 1. nie tylko uzasadnia wybór tematu badań, wskazuje na przedmiot badań, a także precyzyjnie formułuje cele badawcze, ale też jego materiały czyni wskazanie przyjętych w pracy metod badawczych, określenie siatki pojęciowej a następnie identyfikuje, a następnie definiuje te pojęcia, które są niezbędne dla dalszych wywodów ujętych w monografii. Zabieg ten czyni całość opracowania czytelnym i logicznie powiązanym.

W rozdziale kolejnym zajmuje się pojęciem solidarności. W tym kontekście zwracają uwagę rozważania na temat definiowania solidarności, solidaryzmu i braterstwa, a zwłaszcza na temat potrzeby transformacji solidarności w normę prawa. Ta ostatnia kwestia stanowi istotny dla całego opracowania punkt wyjścia

dla stworzenia, opisanie i uzasadnienie konceptualizacji solidarności społecznej jako zasady prawnej, stanowiącej oś całej rozprawy.

W rozdziale 3 Autor zajmuje się solidarnością społeczną w perspektywie konstytucyjnej. Dokonuje kompleksowego przeglądu konstytucyjnych podstaw solidarności społecznej, wskazując zarówno na bezpośrednie i pośrednie odwołania się do niej w tekście Konstytucji RP. Niewątpliwie obok potrzeby ogólnej charakterystyki zasady solidarności w prawie konstytucyjnym rozważania podjęte w niniejszym rozdziale służyły także ustaleniu treści konstytucyjnego programu regulacyjnego zasady solidarności społecznej w odniesieniu do samorządu terytorialnego. Jest to o tyle istotne, że solidarność literalnie jest wyrażona w preambule do Konstytucji RP, co oznacza, że jej dekodowanie i interpretowanie powiązane jest z koniecznością odniesienia się do charakteru prawnego wstępu do Konstytucji oraz wskazania i uzasadnienia, czy i dlaczego niektóre z jego postanowień mają charakter normatywny. Choć kwestie te są jak dotąd - w pewnym sensie – nie do końca rozstrzygnięte w doktrynie i literaturze prawa, Habilitant z tym problemem uporał się znakomicie - wskazał na potrzebę dekodowania treści zasady solidarności społecznej z dalszych postanowień Konstytucji RP z jednoczesnym wywodzeniem obowiązku solidarności społecznej z preambuły do Konstytucji RP, jako normy o charakterze idei ogólnej przenikającej porządek prawny, mającej przymiot zasady optymalizacyjnej, a więc celu, który powinien być realizowany w możliwie najwyższym stopniu – powołując się przy tym na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Argumentował przy tym, że pełne zrozumienie planu regulacyjnego konstytucyjnej zasady solidarności społecznej wymaga również uwzględnienia otoczenia normatywnego tej zasady, a więc powiązania jej z innymi zasadami (wartościami) konstytucyjnymi, z którymi pozostaje ona w związkach funkcjonalnych. Podejście takie niewątpliwie zasługuje nie tylko na pełną akceptację, ale wręcz uznanie, albowiem dopiero zaprezentowane w tej części monografii rozważania wraz z wnioskami stanowią rzeczywisty punkt wyjścia do

badan nad realizacją zasady solidarności społecznej jako zasady prawa samorządu terytorialnego, a więc również przejawów jej normatywizacji.

Podjęte i przeprowadzone w kolejnych częściach (rozdziałach) monografii prowadzą jej Autora do konstatacji, że solidarność społeczna realizuje wartość państwa sprawiedliwego społecznie oraz pozwala urzeczywistniać zrównoważony rozwój i jest zasadą normatywizowaną w prawie ustrojowym samorządu terytorialnego. Jest to jeden z najważniejszych wniosków z punktu widzenia celu opracowania. Dochodzi Habilitant doń dzięki zarówno analizom odnoszącym się do miejsca i roli solidarności społecznej w sferach organizacyjno-ustrojowej, zadaniowo-kompetencyjnej, a także na wybranych przykładach materialnego prawa administracyjnego, w których zasada solidarności społecznej przejawia się np. w regulacjach praw i obowiązków w prawie samorządu terytorialnego. To wszystko prowadzi Habilitanta do wniosku finalnego, iż „Samorząd terytorialny stanowi zatem niezbędne ogniwo istnienia państwa społecznego, którego urzeczywistnianie – zgodnie z wartościami konstytucyjnymi – powinno być stałym celem władz publicznych” (str. 325), który pozornie może wydawać się truizmem, ale w kontekście ochrony samodzielności jednostek samorządu terytorialnego jest nie do przecenienia.

Dlatego m.in. wysoko oceniam dokonania Habilitanta, który identyfikując istniejący stan prawny determinujący możliwość oddziaływania zasady solidarności społecznej na funkcjonowanie samorządu terytorialnego w Polsce, dokonał nie tylko prostego przeglądu ustawodawstwa, ale też pogłębionej analizy prowadzącej do wysnuwania konkretnych, precyzyjnych wniosków, służących mu także jako uzasadnienie proponowanych w dalszej części opracowania zmian i rozwiązań. Niewątpliwie rozważania i ustalenia Habilitanta uznać można za cenne i ważne z naukowego i praktycznego punktu widzenia, zwłaszcza w kontekście ustalenia aktualnego stanu prawnego dotyczącego umiejscowienia, roli i zadań samorządu terytorialnego w państwie, zwłaszcza w świetle zasad konstytucyjnych, w tym zasady solidarności społecznej, jako swoistego uzasadnienia dla rudymenarnych zasad funkcjonowania samorządu

terytorialnego, takich jak zasady: subsydiarności, decentralizacji czy samodzielności podmiotów administrujących.

Zaletą opracowania jest także to, iż Jego Autor nie wyważał, jak czasem bywa, „otwartych drzwi”, ale ambitnie, z dużym nakładem pracy przedzierał się przez pole momentami nieznane (bo nie zawsze literaturze przedmiotu wyczerpująco opisane), czego doskonałym efektem jest nie tylko zebranie i przedstawienie, ale też przeanalizowanie i krytyczne omówienie elementów niezbędnych do dokonania możliwie dogłębnej charakterystyki zasady solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego.

Recenzowane opracowanie ma też i inne zalety. Przede wszystkim, praca ta zbiera wątki należące do różnych gałęzi prawa, głównie prawa konstytucyjnego i prawa administracyjnego, ale umiejętnie wykorzystuje też argumenty wywiedzione z innych dziedzin i dyscyplin nauki (m.in. filozofii i nauk o polityce i administracji). Zaś sama interpretacja przepisów jest wielopłaszczyznowa i dokonywana jest z wystarczającym nawiązaniem i doniesieniem do rozwiązań systemowych.

Nie budzi także zastrzeżeń zakres przywołanego materiału źródłowego. Autor w szerokim zakresie wykorzystał bowiem literaturę przedmiotu, a powołane przez Niego orzecznictwo sądowe uznać można za wystarczające. Praca została oparta o przestudiowany bardzo bogaty zestaw literatury, doskonale przywoływany i cytowany w przypisach. Należy więc uznać, że dobór źródeł jest nie tylko poprawny i jak najbardziej wystarczający do prawidłowego ujęcia i wyczerpania tematu, ale także, iż przywołany w recenzowanej rozprawie dorobek doktryny został wykorzystany w sposób prawidłowy i zasadny, zaś stopień wykorzystania literatury przedmiotu jest w pełni satysfakcjonujący. Również strona formalna i techniczna pracy, a także język, nie budzą żadnych zastrzeżeń.

c. Ogólna ocena opracowania wskazanego jako główne osiągnięcie naukowe Habilitanta.

Podsumowując część dotyczącą wskazanego przez Habilitanta głównego osiągnięcia naukowego należy uznać, że recenzowane opracowanie stanowi rzetelną prezentację i naukową analizę zasady solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego.

Tym samym stwierdzam z pełnym przekonaniem, że monografia dra Radosława Mędrzyckiego pt. „Zasada solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego”, stanowi niewątpliwie oryginalny wkład w rozwój nauki prawa, zwłaszcza administracyjnego, oraz jest dziełem naukowym, które może stanowić podstawę postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

3. Ocena innych osiągnięć naukowych, stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej oraz aktywności naukowej Habilitanta

Aktywność naukowa dra Radosława Mędrzyckiego jest różnorodna, zarówno co do formy, jak i obszarów badawczych. W swoim autoreferacie i dołączonej doń dokumentacji Habilitant, poza osiągnięciem naukowym o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wskazuje także na inne opracowania naukowe, w tym przede wszystkim na: 3 monografie, 25 rozdziałów w monografiach (w tym 15 po uzyskaniu stopnia doktora), 22 artykuły naukowe opublikowane w czasopiśmie naukowych (w tym 18 po uzyskaniu stopnia doktora) oraz redakcję 2 monografii (1 techniczna i 1 naukowa). Sumarycznie rzecz ujmując na aktywność naukową Habilitanta składa się więc kilkadziesiąt przedstawionych do recenzji publikacji naukowych powstałych po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych (część w jako współautorstwa lub współredakcje). Nie jest to liczba bardzo duża, ale na pewno jak najbardziej satysfakcjonująca. Brak wśród wymienionego dorobku pozycji zamieszczonych

w Journal Citation Record (JCR) i na liście European Reference Index form the Humanities (ERIH) nie jest, z oczywistych powodów, okolicznością dyskwalifikującą Habilitanta, zwłaszcza jeśli wziąć pod uwagę specyfikę reprezentowanej dyscypliny naukowej.

Prace Habilitanta dotyczą co najmniej kilku obszarów tematycznych. Z dołączonej dokumentacji oraz dorobku piśmienniczego wynika, że Habilitantowi szczególnie bliskie są prawne problemy wykluczenia społecznego i aksjologia prawa administracyjnego. W dorobku naukowym dra Radosława Mędrzyckiego można zauważyć, że główny przedmiot jego zainteresowań badawczych stanowi tematyka wykluczenia społecznego. Widać to wyraźnie w pracach poświęconych prawnym problemom przeciwdziałania bezdomności, pomocy społecznej, a także sytuacji administracyjnoprawnej osób w podeszłym wieku (m.in. takie opracowania jak: „Osoby ubogie, niepełnosprawne i bezdomne w pomocy społecznej”, Warszawa 2021; „Problem bezdomności w świetle wybranych regulacji prawnych”, Przegląd Legislacyjny nr 4/2016; „Samorząd terytorialny wobec zjawiska długowieczności; Samorząd Terytorialny” nr 3/2020 i szereg innych). Zainteresowanie tematyką wykluczenia społecznego w jej szerokim wymiarze skutkowało z czasem podjęciem badań na temat aksjologicznych podstaw prawa administracyjnego. Ten nurt badań dra Radosława Mędrzyckiego koncentruje się głównie wokół tematyki solidarności pojmowanej z punktu widzenia prawnego (nie licząc monografii wskazanej jako główne osiągnięcie naukowe Habilitanta są to takie opracowania jak m.in.: „Wybrane aspekty aksjologii prawa tworzonego w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu” [w:] Aksjologia prawa administracyjnego, t. II, red. J. Zimmermann, Warszawa 2016; „Axiological Paradigm of Social Inclusion Intensification – Selected Remarks” Review of European and Comparative Law nr 3/2019, nr 3 czy The Legal and Axiological Aspects of Preventing the Causes of Disability in the context of a ‘healthy environment’, Eastern European Journal of Transnational Relations nr 2/2019).

Nieco odmiennym obszarem zainteresowań naukowych Habilitanta, choć powiązany z badaniami nad solidarnością społeczną, są zagadnienia odnawialnych źródeł energii (np. Odnawialne źródła energii w kontekście solidarności społecznej – wprowadzenie do problematyki, Ikar nr1/2019; Odnawialne źródła energii w aspekcie zrównoważonego rozwoju – zarys problematyki [w:] Tworzenie i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Problemy administracyjno-prawne, red. M. Szyrski, Warszawa 2016) oraz prawa do dobrego samorządu (np. „Solidarność we współczesnej wspólnotce samorządowej jako element prawa do dobrego samorządu terytorialnego” [w:] Prawo do dobrego samorządu – perspektywa obywatela i mieszkańca, red. K. Małysa-Sulińska, M. Stec, Warszawa 2021; „Solidarność społeczna wobec grup najbardziej wykluczonych społecznie w procesie rewitalizacji”, Metropolitan. Przegląd Naukowy nr 1/2018).

Oprócz wymienionych wyżej pól działalności naukowo-badawczej należy wskazać te dziedziny przedmiotowe prawa administracyjnego, dotyczące np. problemów teoretycznych nauki prawa administracyjnego, ochrony danych osobowych czy przepisów kancelaryjnych. Oczywiście nie wszystkie, zwłaszcza wcześniejsze opracowania, da się przyporządkować do ww. grup tematycznych. Analiza dostarczonych mi publikacji wskazuje też, że niektóre z nich mają też tylko przyczynkowski charakter i nie została podbudowana gruntownymi badaniami naukowymi z wykorzystaniem doktryny prawa, zwłaszcza zagranicznej (tam gdzie można by tego oczekiwać). Część z nich ma także znaczenie bardziej informacyjne niż naukowe, a jeżeli nawet to o charakterze wybitnie odtwórczym.

Niewątpliwie jednak znakomita większość publikacji załączonych do wniosku ma solidny naukowy charakter. Dotyczy to zwłaszcza wspomnianej już monografii pt. Zasada solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego, Warszawa 2021, ale także takich pozycji jak monografie: Mędrzycki R., Zadania administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania bezdomności. Studium administracyjnoprawne, Warszawa 2017; Małeczka-Łyszczek M., Mędrzycki R., Osoby ubogie, niepełnosprawne i bezdomne w pomocy społecznej, Warszawa

2021 oraz artykuły: Mędrzycki R., Nowe formy działania administracji publicznej i partnerów społecznych w zakresie przeciwdziałania bezdomności [w:] Bezdomność – problemy prawne, innowacyjne rozwiązania, red. I. Lipowicz, Warszawa 2016; Mędrzycki R., Pomoc społeczna [w:] Instytucje materialnego prawa administracyjnego. Przegląd regulacji, red. I. Lipowicz, Warszawa 2017; Mędrzycki R., Standardy usług a zasada indywidualizacji w pomocy społecznej [w:] Standardy współczesnej administracji i prawa administracyjnego, red. Z. Duniewska, A. Rabiega-Przyłęcka, M. Stahl, Warszawa-Łódź 2019; Mędrzycki R., Sikorski S., Konstytucyjne podstawy szczególnej opieki zdrowotnej nad osobami niepełnosprawnymi - uwagi na tle art. 68 ust. 3 Konstytucji [w:] Aksjologiczne i prawne aspekty niepełnosprawności, red. A. Drabarz, Białystok 2020; Mędrzycki R., Solidarność we współczesnej wspólnocie samorządowej jako element prawa do dobrego samorządu terytorialnego [w:] Prawo do dobrego samorządu – perspektywa obywatela i mieszkańca, red. M. Małysa-Sulińska, M. Stec, Warszawa 2021.

Doceniam także aktywność komentatorską Habilitanta i Jego wkład w powstanie komentarza do ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (red. K. Roszewska, warszawa 2021, Lex/el). Udział Habilitanta w opracowaniu komentarza należy uznać za istotny i znaczący (Komentarz do artykułów: 6 (częściowo), 7, 13 (częściowo), 15- 34, 49-50, 53-54)

Znakomita większość opracowań wymienionych przez Habilitanta w autoreferacie oraz wyliczonych w dołączonej do wniosku dokumentacji rzeczywiście wskazuje na to, że Habilitant specjalizuje się w zagadnieniach dotyczących solidarności społecznej, wykluczenia społecznego oraz związanych z aksjologią prawa administracyjnego. Dowodzi także, iż zdecydowanie dojrzałszy okres pracy naukowej Habilitanta przypada na okres po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych.

Jego osiągnięcia naukowo-badawcze w tym zakresie obejmują przede wszystkim działalność publikacyjną, aktywny udział w konferencjach naukowych oraz kierowanie lub udział w projektach.

Wyniki prowadzonych badań naukowych zostały opublikowane w różnych formach, takich jak monografie, artykuły w czasopismach naukowych, rozdziały w monografiach. Część z nich (7 pozycji) została opublikowana w języku angielskim.

Niezmiernie ważnym elementem oceny aktywności naukowej Pana dra Radosława Mędrzyckiego jest też udział w projektach badawczych. Aktualnie uczestniczy on w realizacji projektów „Elementarz AAC urząd przyjazny osobom z trudnościami w komunikowaniu się” (Centrum Projektów Europejskich, proj. Nr POWR.04.03.00-00-0131/18) oraz w projekcie finansowanym przez województwo mazowieckie Wdrożenie koncepcji Smart villages w województwie mazowieckim (współwykonawca podzadania 8.2 Opracowanie wkładu/projektu Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Mazowsza). W różnych rolach Habilitant uczestniczył łącznie w 9 projektach badawczych, finansowanych przez różne podmioty, w tym w 5 po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych, z czego pod uzyskaniem stopnia w 1 przypadku jako kierownik projektu indywidualnego, 1 raz jako kierownik projektu zbiorowego a w pozostałych 3 przypadkach jako członek zespołu/wykonawca

Habilitant jest znany środowisku akademickim i naukowym nie tylko jako Autor publikacji, ale również dzięki uczestnictwu i aktywności na konferencjach i seminariach naukowych, w których brał udział jako referent bądź dyskutant. Uczestniczył też w organizacji niektórych z nich, czy to w ramach uczelni macierzystej, czy we współpracy z innymi podmiotami (np. z Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie oraz Urzędem Marszałkowskim województwa śląskiego). Wykazuje się też istotną działalnością naukową i organizatorską realizowaną w różnych podmiotach. Jest członkiem Chorzowsko-Polskiej Sieci Naukowej (CPSN), Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej (SEAP) i Sieci naukowej „Wykluczenie Społeczne - Solidarność Społeczna”.

Habilitant działalność naukową prowadzi głównie w swojej macierzystej jednostce, tj. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Podejmował jednak współpracę z innym uczelniami.

Odbył staż naukowy w Zakładzie ustroju Administracji Publicznej w Instytucie Nauk Administracyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego w 2019 roku.

4. Konkluzja

W oparciu o powyższą analizę stwierdzam, że Pan dr Radosław Mędrzycki jest już dojrzałym pracownikiem naukowym, prezentującym dobry warsztat naukowy i wyposażonym w wysoką kompetencję merytoryczną i dysponującym wiedzą specjalistyczną. Prace naukowe Pana dra Radosław Mędrzyckiego stanowią istotny wkład w rozwój polskiej doktryny prawa publicznego, zwłaszcza prawa administracyjnego i prawa samorządu terytorialnego. Na uznanie zasługuje też jego duża i wszechstronna aktywność naukowa, odwaga w formułowaniu wniosków i postulatów oraz ogólna erudycja i precyzja języka.

Tym samym, mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności i ich częściowe oceny oraz uwzględniając warunki stawiane w przepisach prawa osobom ubiegającym się o stopień naukowy doktora habilitowanego odnośnie oceny ich dorobku, zwłaszcza odnośnie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2021 poz. 478 ze zm.) stwierdzam, że **Habilitant spełnia wymogi stawiane kandydatom ubiegającym się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.**

Dr hab. Marek Mączyński, prof. UJ

Kraków, dn. 10 grudnia 2022 r.